

Η Μαρία ολόγυμνη πενθεί

Georges Bataille, «Ο νεκρός»./ Nova Melancholia -/ ΠΕΡΦΟΡΜΑΝΣ εκτός ΣΤΕΓΗΣ

 ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΑΤΣΟΥΛΗΣ* • 25 ΜΑΙΟΥ 2016

Το «Ύπνος Project» είναι μία ακόμη από τις πολλές δράσεις που οργανώνει η ΣΤΕΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ και ΤΕΧΝΩΝ διεκδικώντας τη διαρκή προσοχή των θεατρόφιλων -και όχι μόνο- πάνω στα καλλιτεχνικά δρώμενα που υποβάλλει στην πόλη.

Μεταξύ άλλων, φιλοξενεί στο πλαίσιο αυτό, για πρώτη φορά, την Ομάδα **Nova Melancholia**, μία, παρ' όλα αυτά, από τις πρώτες ομάδες που εισήγαγαν τη θεατρική περφόρμανς στην αθηναϊκή ζωή, δημιούργημα δύο ταλαντούχων πολυ-καλλιτεχνών (λόγω και των σπουδών τους): του θεατρολόγου, εικαστικού, σκηνοθέτη **Βασίλη Νούλα** και του επιπλέον, βραβευμένου, ως θεατρικού συγγραφέα, **Μανώλη Τσίπου** που τα τελευταία χρόνια δραστηριοποιείται καλλιτεχνικά και ακαδημαϊκά στην Ολλανδία.

Μπατάιγ «εκτό»-θεσμικός

Ο **Ζωρζ Μπατάιγ** είναι από τους πλέον αιρετικούς σουρρεαλιστές συγγραφείς, αρκεί κανείς τα θυμηθεί την περίφημη «Ιστορία του ματιού» που επέδρασε σε όλες τις μορφές σουρρεαλιστικής τέχνης και εξακολουθεί να ασκεί ανυπέρβλητη γοητεία.

«Ο νεκρός» είναι ακόμη ένα αιρετικό, έντονα ερωτικό του αφήγημα που έχει μεταφραστεί στα ελληνικά από την **Αγγελική Πέτρα** και κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Άγρα». Η μεταστροφή του σε επιτελεστικό δράσιμο από τον σκηνοθέτη Βασίλη Νούλα, σε συνεργασία ως προς την εικαστική εγκατάσταση, με τον **Κώστα Τζημούλη**, εικονοποίησε τη βέβηλη γραφή

χωρίς αιδώ, προσφέροντας μια ουσιαστικά απενοχοποιημένη παράσταση, δείχνοντας τις εδώ συγγένειες του Μπατάιγ με τον Μαρκήσιο ντε Σαντ και τη Ζυστίν του, αν και σε διαφορετικό πλαίσιο.

Φαίνεται ότι το τολμηρό της περφόρμανς την οδήγησε, υπό τη σκέπη μεν, αλλά «εκτός ΣΤΕΓΗΣ», σε έναν δίχως καμιά σήμανση άδειο ισόγειο χώρο κτιρίου λίγα τετράγωνα μακρύτερα από τη **Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών** αλλά με απουσία της όποιας καθοδηγητικής διευκόλυνσης των θεατών καθότι, επιπροσθέτως, στην περιοχή απουσιάζουν ακόμη και οι πινακίδες με τα ονόματα των δρόμων.

Η επιτέλεση της περφόρμανς σε έναν τέτοιο χώρο, ωστόσο, που θυμίζει έντονα τους χώρους που παρουσιάζει συνήθως δουλειές της η ομάδα, δεν δημιούργησε «γεγονός» για την Στέγη που φαίνεται να διαφύλαξε τους χώρους της από κάθε πιθανή βεβήλωση. Κι όμως: η συγκεκριμένη περφόρμανς θα είχε νόημα, ως παραγωγή της Στέγης, να «βρομίσει» τα δικά της μάρμαρα, να παιχτεί δηλαδή αν όχι σε θεατρική αίθουσα, στο απαστράπττον φουαγιέ της. Ενώ τώρα, η μεν Στέγη έμεινε προφυλαγμένη αλλά απύουσα ενώ η Nona Melancholia διατήρησε την αντι-θεσμική της διάσταση, αναδεικνυόμενη μόνη αυτή κερδισμένη.

Γυμνή και πρόστυχη Μαρία σε πληθυντικό αριθμό

«Ο Εντουάρ σωριάστηκε νεκρός. Ένα κενό έγινε μέσα της, που την ανύψωσε σαν άγγελο». Έτσι αρχίζει το αφήγημα. Ο θάνατος του Εντουάρ στον πόλεμο σημαίνει την ανύψωση και την πτώση της αγαπημένης του Μαρίας που θα εισέλθει σε έναν παραληρηματικό εφιάλτη όπου θα προσφέρει το σώμα της σε κάθε δοκιμασία, σε κάθε ερωτική φρίκη, ως την αυγή που θα αγγίζει τον θάνατο.

Η θεατρική περφόρμανς που σχεδίασε ο **Βασίλης Νούλας** αρχίζει με τρεις ολόγυμνες γυναίκες ξαπλωμένες σε διάφορα σημεία του χώρου ενώ ακούγεται μελοποιημένο από τον Νούλα το ποίημα του **Μίλτου Σαχτούρη** «Η Μαρία». Στο δάπεδο, μια κυκλωτική γραμμή από «κόπραννα» ορίζει τον χώρο. Καθώς η παράσταση προχωρά και το κείμενο εκφέρεται

από τις τρεις ηθοποιούς που αναλαμβάνουν διαδοχικά ή παράλληλα τον ρόλο της Μαρίας, η δράση προοικονομεί ή ακολουθεί τα λεγόμενα, δημιουργώντας εικόνες-σκηνές από την κατάβαση στην ερωτική άβυσσο της Μαρίας που, περιπλανώμενη γυμνή, έχει βρεθεί σε ένα κέντρο όπου συχνάζουν ερεθισμένοι νέοι, δύσμορφοι πρόστυχοι άντρες. Η ερωτικές διαστροφές εκτυλίσσονται με γοργούς ρυθμούς με την Μαρία, σε έκσταση, σχεδόν να τις επιζητεί.

Ακαθαρσίες παντός είδους, κόπρανα, ούρα, σπέρμα λερώνουν το γυμνό σώμα της πληθυντικής Μαρίας δημιουργώντας στα ολόγυμνα σώματα των ηθοποιών ένα περίτεχνο **body art**.

Η περφόρμανς οδηγεί με άναρχα αλλά στοχευμένα ως προς την αποτελεσματικότητά τους στοιχεία τη μετάλλαξη του πένθους σε σεξουαλική υπερβατικότητα και, εν τέλει, παραβατικότητα, με τα ντους που δέχονται τα σώματα στο μπάνιο του βάθους να λειτουργούν ως περιστασιακές καθάρσεις.

Οι τρεις γυναίκες ηθοποιού, εντυπωσιακά απελευθερωμένες σκηνικά, πρόσφεραν κυριολεκτικά τα σώματά τους στη βάσανο που υπέβαλλε το

κείμενο: η πάντα εξαιρετική στην εκφορά του λόγου αλλά και στην πλαστικότητα της κίνησης **Βίκυ Κυριακούλάκου**, ένα μεγάλο υποκριτικό κεφάλαιο της ομάδας, η πάντα ρευστή **Δέσποινα Χατζηπαυλίδου** και, τέλος, η ευχάριστη έκπληξη **Αλέξια Σαραντοπούλου**, μια νεότερη ηθοποιός που διαθέτει ωραία σκηνική παρουσία αλλά κυρίως μια ιδιαίτερα καλή εκφορά λόγου. Και οι τρεις διατήρησαν σε όλη τη διάρκεια της παράστασης σωστούς ρυθμούς, καθαρότητα λόγου, έλεγχο εντάσεων αποδεικνύοντας το πόσο καθοριστικός είναι ο καλός ηθοποιός στη σύγχρονη θεατρική περφόρμανς.

Σε συμπληρωματικούς, βωβούς ρόλους αλλά διαρκώς παρόντες, ο Κώστας Τζημούλης και ο Βασίλης Νούλας συνέβαλαν, με τον ελεύθερο χορό τους στο πρόσθετο φινάλε, στη δημιουργία ενός εμφανούς σαρκαστικού σχολίου πάνω στα ποικίλα σχόλια για τα «παλλόμενα πέη» που προσδιόρισαν τις φετινές φεστιβαλικές αναταράξεις.

Μια περφόρμανς για κοινό «εκτός Στέγης», πράγματι.

Δεν αναφέρεται πουθενά το όνομα του φωτογράφου.

* Καθηγητής Σημειωτικής του θεάτρου και Θεωρίας της Επιτέλεσης στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών.